

Vergaderjaar 2014–2015

34 002

Wijziging van enkele belastingwetten en enige andere wetten (Belastingplan 2015)

Nr. 5

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 september 2014

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen van de leden Van Klaveren en Bontes (beiden Groep Bontes/Van Klaveren) over onzalige accijnsverhogingen en de schriftelijke vragen van het lid Omtzigt (CDA) over CBS-cijfers van de verkoop van diesel en LPG toe (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nrs. 2929 en 2930).

Ik maak van de gelegenheid gebruik om mijn toezegging na te komen die ik heb gedaan in het accijnsdebat van 26 juni 2014 om op Prinsjesdag een update te geven van de ontwikkelingen van de brandstofaccijnzen (Handelingen II 2013/14, nr. 99, item 4).

Met ingang van 1 januari 2014 zijn de accijnstarieven van diesel en LPG conform het regeerakkoord verhoogd. De accijns op benzine is, behoudens op grond van de reguliere indexatie, niet verhoogd. Bij brief van 28 mei¹ heb ik uw Kamer geïnformeerd over de resultaten van de evaluatie van de accijnsverhoging. Daaruit blijkt dat in het eerste kwartaal van 2014 een aanzienlijke extra opbrengst is gerealiseerd, hetgeen heeft bijgedragen aan het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Ik heb tijdens het debat aangegeven op de daartoe geëigende momenten in de begrotingscyclus terug te komen op de ontwikkeling van de ontvangsten uit de brandstofaccijnzen. Prinsjesdag is nu het eerstvolgende moment waarbij met de Miljoenennota 2015 ook een update van de inkomsten- en uitgaven over 2014 wordt gepresenteerd.

Uit de gerealiseerde kasontvangsten over het eerste halfjaar blijkt dat de stijging van de inkomsten uit accijns op diesel en LPG zich heeft doorgezet, maar wel enigszins is afgevlakt. Hierbij moet worden opgemerkt dat de accijnsinkomsten uit autobrandstoffen volatiel zijn: de inkomsten fluctueren van maand op maand en kennen geen vast

¹ Kamerstuk 33 752, nr. 93.

maandelijks patroon. Daarmee fluctueren eveneens de maandelijkse verschillen tussen jaren.

In het eerste halfjaar 2014 is 73 miljoen² euro meer aan inkomsten uit accijns op diesel en LPG ontvangen dan in dezelfde periode vorig jaar. Dat komt overeen met een stijging van 4 procent. De inkomsten uit accijns op benzine zijn in het eerste halfjaar 2014 met 19 miljoen euro afgenomen, wat neerkomt op een daling van bijna 1 procent. Zie tabel 1.

Tabel 1 Verschil kasontvangsten 2014- 2013, eerste halfjaar, gecorrigeerd voor incidentele ontvangsten in januari 2014

	jan	feb	maart	april	mei	juni	totaal	totaal
Benzine	21	1	- 19	2	- 9	- 15	- 19	- 0,9%
Diesel + LPG	34	14	4	22	11	- 11	73	+4,0%

De ontwikkelingen van de accijnsinkomsten moeten worden gezien in het licht van het afnemende brandstofgebruik in Nederland en de ons omringende landen, een trend die al enige jaren zichtbaar is. Het CBS publiceert het verbruik van brandstoffen in het wegverkeer. Daaruit blijkt dat de verkoop van het aantal liters benzine in het eerste halfjaar 2014 met 4,2 procent is gedaald ten opzichte van dezelfde periode in 2013. Het aantal verkochte liters diesel daalde in het eerste halfjaar 2014 met 5,5 procent en het aantal verkochte liters LPG met bijna 20 procent.³

Tabel 2 Liters wegverkeer (CBS) verschil 2014 – 2013, eerste halfjaar

	cumulatief 1e halfjaar
Benzine	- 4,2%
Diesel	- 5,5%
LPG	- 19,7%

Het dalende brandstofgebruik is onder meer toe te schrijven aan veranderend consumptiegedrag en technologische ontwikkelingen. Allereerst is het wagenpark in Nederland de afgelopen jaren steeds zuiniger geworden, mede gestimuleerd door fiscaal vriendelijk beleid voor zuinige auto's. Daarnaast is sinds de crisis het aantal gereden kilometers in Nederland sinds 2011 afgenomen na jarenlange groei daaraan voorafgaand. Verder maakt een beperkt deel van het internationale vrachtverkeer dat op of via België rijdt in toenemende mate gebruik van de bijzondere Belgische teruggaafregeling voor diesel.

Dat dit niet een specifiek Nederlands fenomeen is blijkt ook uit de Belgische omzetcijfers. Volgens de Belgische Petroleum Federatie is ook in België het verbruik van motorbrandstoffen tussen 2011 en 2013 fors gedaald: te weten met 6,7%, waarbij het verbruik van diesel nog sterker is gedaald met 7,0%. Hiermee heeft het verbruik van diesel volgens de Belgische Petroleum Federatie in 2013 een dieptepunt bereikt.

De LPG-afzet in Nederland vertoont al enige jaren een dalende trend. Dit hangt samen met de daling van het aantal auto's dat op LPG rijdt. Al sinds begin 2010 is het aantal auto's dat op LPG rijdt met gemiddeld 8% per jaar gedaald. In 2014 zet deze daling versterkt door. De accijnsverhoging per 1 januari 2014 speelt hierin ongetwijfeld een rol. Daarnaast hebben

² Hierbij is gecorrigeerd voor incidenten (te late betaling van accijns en een bijbetaling van voorraden diesel per 1 januari 2014 bij onder meer tankstations) die leiden tot extra accijnsontvangsten in 2014 met betrekking tot het jaar 2013. Deze correctie is echter wel relevant voor het EMU-saldo van 2014.

³ De CBS-statistiek betreft alleen de afzet van diesel en LPG in het wegverkeer. De accijnsontvangsten betreffen het gebruik van brandstoffen voor alle doeleinden.

waarschijnlijk veel autobezitters de LPG-installatie uit hun oldtimer laten verwijderen vanwege de versoering van de vrijstelling van de MRB voor oldtimers per 1 januari 2014, wat mede bijdraagt aan de daling van de LPG-verkoop in 2014.

De hierboven geschetste ontwikkelingen zijn meegenomen in de raming van de inkomsten uit de brandstofaccijnzen in 2014 in de Miljoenennota 2015. De geraamde ontvangsten uit de accijns op diesel en LPG in 2014 komen 200 miljoen hoger uit dan gerealiseerd over 2013. Voor de accijns op benzine wordt voor 2014 een bescheiden toename in de inkomsten van 8 miljoen euro verwacht. Zie tabel 3.

Tabel 3 Stand Miljoenennota 2015, ontwikkeling ontvangsten in 2014, EMU-basis

	2013	ex ante effect beleid	Endogeen	2014
Benzine	3.960	0	8	3.968
Diesel en LPG	3.629	280	- 80	3.830
Totaal	7.590	280	- 72	7.798

Zoals ik eerder in deze brief heb aangegeven is het bedrag van 73 miljoen euro aan gerealiseerde extra inkomsten over het eerste halfjaar van 2014 gecorrigeerd voor, onder andere, te late betalingen. Zonder deze kascorrecties is in de eerste helft van 2014 125 miljoen euro meer ontvangen dan in dezelfde periode vorig jaar. Door de correctie toe te passen heb ik getracht zo zuiver mogelijk de gerealiseerde accijnsontvangsten met betrekking tot het verbruik van diesel en LPG in 2014 te benaderen.

Bij de Miljoenennotaraming van de accijnsontvangsten uit diesel en LPG over 2014 is verondersteld dat de ontvangsten in het tweede halfjaar ongeveer gelijk zullen zijn aan de – gecorrigeerde – ontvangsten in het eerste halfjaar van 2014. Dat betekent dat in de tweede helft van dit jaar ook ongeveer 75 miljoen euro aan extra inkomsten uit diesel en LPG wordt verwacht. Daarmee wordt over heel 2014 in totaal 150 miljoen euro aan extra inkomsten uit de accijns op diesel en LPG verwacht die betrekking hebben op het daadwerkelijk verbruik van brandstof in 2014.

Met deze 150 miljoen euro worden over 2014 dus aanzienlijk hogere ontvangsten uit de accijns op diesel en LPG verwacht dan in 2013. Dit geldt niet voor de ontvangsten uit de accijns op benzine waarvoor ongeveer hetzelfde niveau aan ontvangsten als in 2013 wordt verwacht.

De Staatssecretaris van Financiën,
E.D. Wiebes